

Metodická podpora k seriálu Čeština s Mínou a Týnou – Mína a Týna si hrají na školu

Cíl lekce: škola a školní instrukce

Věková skupina: 4–8 let

Slovní zásoba: učitelka; žák; číst; psát; škola; hlava; kost (kosti).

Větné konstrukce: Je mi to líto

Video – Mína a Týna si hrají na školu

Návrh her a aktivit:

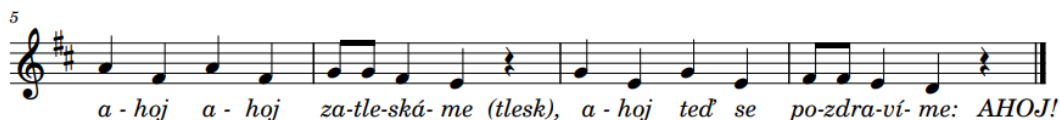
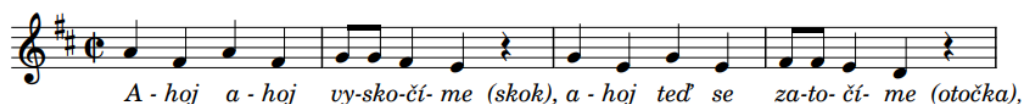
Přivítání (děti stojí v kruhu i s učitelem a dívají se na sebe):

Aktivita slouží k zahájení lekce, je pro děti rituálem, na který se mohou vždy spolehnout. Přivítání se mohou zúčastnit i děti, které si jej ještě nepamatují (zúčastní se alespoň pohybově). Melodie je lehce zapamatovatelná a děti se postupně učí text.

Lehčí varianta

Ahoj ahoj

Zuzana Nováková

Těžší varianta

Dobrý den

Zuzana Nováková

Hlavní činnosti

- **Na sochy** – pohybová hra:

Cílem hry je rozhýbat se a poslouchat zpívaný český jazyk. Se staršími dětmi doporučujeme hrát hru s jinými českými písněmi – jakékoliv rytmické písně s českým textem, kde děti odposlouchávají jazyk, ale zároveň se nenudí jednoduchostí melodie.

- Dětem pouštíme české lidové písně (Např.: Kočka leze dírou, Já mám koně, Skákal pes přes oves, Myšičko má). Pokud hraje hudba, děti se mohou pohybovat po prostoru. Když ale hudbu nečekaně pozastavíme, děti musí „zkamenět“ v té pozici, ve které zrovna jsou. Učitel chodí a kontroluje, zda se děti opravdu nehýbou. Pokud se dítě pohne, jedno kolo nehraje. Znovu se děti mohou začít hýbat po opětovném spuštění písně.

- **Lucka řekla** – pohybová hra:

Cílem aktivity je představit dětem slovo hlava, a zopakovat další části těla.

- Děti stojí v rozestupech po třídě, učitel je k nim otočený čelem a dává jim úkoly: „Lucka řekla – sáhneme si na břicho,“ a zároveň s nimi i úkol sám plní. Poté kontroluje, jak děti úkol splnily. Když už si jsou děti v plnění jisté a znají názvy částí těla, učitel může předvést něco jiného, než řekl – děti se obvykle řídí učitelovými pohyby, a ne slovy. Poté se učitel zasměje a komentuje, jak úkol sám pokazil. Učitel dále nepravidelně střídá správné a špatné provedení úkolů.

- **Hlava, ramena** – představení slovní zásoby:

Cílem aktivity je rozhýbat se a představit si slovo hlava.

- Učitel stojí před dětmi a přeřikává s nimi známou říkanku Hlava, ramena, kolena, palce. Nevadí, že některá slova s dětmi ještě neprobral, nabízí dětem vizuální

podporu tak, že cvičí s nimi. Říkanou opakuje učitel s dětmi 3×, pokaždé rychleji a rychleji.

- **Kdo je tady učitel** – představení slovní zásoby:

Cílem aktivity je představit slovní zásobu. Učitel si připraví karty se slovy, které děti již znají.

- „Já jsem učitel a vy jste žáci,“ řekne učitel. Poté vybere z balíčku jednu kartu a ptá se dětí: „Co je to?“ Po odpovědi předává balíček vybranému dítěti: „Ty jsi teď učitel a my jsme žáci.“ Dítě má za úkol „vyzkoušet“ ostatní z názvu jednoho obrázku. Poté předává balíček dalšímu dítěti. Ten, kdo zrovna hraje učitele, musí ostatním vždy zkontrolovat, že kartu pojmenovali správně.

- **Kdo umí číst?** – představení slovní zásoby:

Cílem aktivity je představit slovní zásobu. Učitel si připraví fixy a papíry.

- „Já píšu hádanku,“ povídá učitel a pomalu píše slovo kost. „Kdo tady umí číst?“ ptá se učitel už po prvním napsaném písmenu. „Ty umíš číst? Co je to?“ ptá se učitel postupně dětí, dokud nenarazí na někoho, kdo umí přečíst písmeno K. Pokud děti písmeno neznají, učitel jim ho přečte. Takto pokračuje se všemi písmeny ve slově. „Kdo dokáže přečíst celé slovo?“ – „K-O-S-T, kost.“ Umíte slovo kost napsat? Ptá se učitel a nechá děti napsat slovo podle předlohy. „Výborně, vidím, že umíte všichni psát. Kdo ví, co je to kost?“ Poté vytáhne kartu s kostí a představí ji dětem. Stejný proces opakuje se slovem škola.

- **Kde jsou nohy?** – opakování:

Cílem aktivity je zopakovat slovní zásobu.

- Učitel dětem v rychlosti představí slovní zásobu: „Tohle je moje ruka. Kde je tvoje ruka?“ ptá se učitel vybraného dítěte. Po probrání všech slov (ruka, ruce, noha, nohy, oko, oči, břicho) dá učitel dětem pokyn, aby zavřely oči. Poté mají děti za úkol ukázat na tu část těla, kterou učitel určí – např.: „Kde jsou oči?“ a děti si ukazují na oči. Učitel používá všechny části těla, které již děti znají.

- **Tichá pošta** – opakování:

Cílem aktivity je zopakovat dosud naučenou veškerou slovní zásobu (podstatná jména), zejména pak slovíčka z posledních lekcí. Učitel rozloží po třídě karty s obrázky již probrané slovní zásoby.

- Děti se postaví do zástupu a učitel pošeptá poslednímu dítěti název jednoho obrázku položeného ve třídě. Děti mají za úkol šeptat jeden druhému dané slovo. Dítě, které stojí první v zástupu, jde hledat danou kartu. Po přinesení karty si dítě, které kartu hledalo, stoupá do zástupu jako poslední, a tak se děti střídají. Pokud dítě přinese špatnou kartu, položí ji učitel obrázkem dolů. Správnou kartu položí obrázkem nahoru. Na konci cvičení si učitel s dětmi projde karty, které děti přinesly špatně.

- **Čaroděj** – dramatická výchova, opakování:

Cílem hry je opakování.

- Učitel hru pojmenuje: „Budeme hrát na čaroděje.“ Z učitele se stává čaroděj, který děti začaruje. Děti se pohybují po třídě a učitel si vylosuje jednu kartu s obrázkem z probrané slovní zásoby a svůj výběr komentuje: „Vyberte si kartu a proměníme tuhle partu.“ Poté čaruje: „Abraka dabra, ať jsou ze všech dětí učitelé.“ Děti dramaticky ztvární učitele. Tímto způsobem může děti začarovat v pošťáky, ryby, dokonce i v kosti – kreativní děti si s úkolem poradí. Když jsou všechny děti

„začarované“, učitel jim ukáže, co bylo na vylosované kartě a zda se děti proměnily správně.

Pracovní list

- **Co napsal kůň**

Cílem aktivity je porozumět výrazu psát a zapamatovat si psanou formu naučených slov. Aktivita je určena pro děti, které již umějí číst. Mladším dětem může učitel předčítat napsaná slova.

- Žáci ve škole měli za úkol napsat své jméno, ale paní učitelce se potom pomíchaly papíry. Pomoz jí a spoj žáka s jeho podpisem.

Rozloučení – stejné jako lehčí varianta přivítání:

Rozloučení uzavírá lekci a je stejně jako přivítání podstatným rituálem ohraničujícím dětem čas strávený učením.

Pomůcky: karty s probranou slovní zásobou; papíry a fixy; pracovní listy.

Autor: Bc. Zuzana Nováková, NPI

Toto dílo je licencováno pod licencí [Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) [CC BY-NC 4.0]. Licenční podmínky navštivte na adrese [<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>].

